

راهکارهای توسعه گردشگری پایدار مبتنی بر تلفیق یکپارچه طراحی رفتاری و اصول پایداری

تاریخ دریافت: ۹۹/۱۰/۱۲

تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۱/۲۲

کد مقاله: ۹۰۰۶۳

مژگان سبزه‌پور^۱، پارسا آرامی^۲، مهتاب خواره^۳،

مژده علی‌نژاد فرد^۴، ایمان جواهری^۳، حسن صادقی نایینی^۴،

محمود موسوی^۵

چکیده

امروزه بخش قابل توجهی از منابع زیست محیطی از سوی گردشگران و به واسطه عدم آگاهی آن‌ها از رفتارهای آسیب رسان به محیط، متاثر می‌شود؛ از این رو، نشاندهای زیست محیطی مربوط به رفتار گردشگران باید بیش از پیش کنترل شود. هدف از این پژوهش تعیین فاکتورهای موثر بر پیشگیری از بروز رفتارهای نامناسب و تاثیرگذار بر منطقه میزبان مورد بازدید است، تا بدین واسطه با ارائه مدل‌های طراحی رفتاری و مؤلفه‌های پایداری، گردشگری پایدار شکل گیرد. در این پژوهش توصیفی-تحلیلی، بخشی از داده‌ها از طریق پرسشگری و استفاده از پرسشنامه لیکرت پنج مقیاسه، جمع آوری شد. در این بررسی ۸۱ پرسشنامه برخط که از سوی طراحان صنعتی و معماران به عنوان نمونه‌های داوطلب تکمیل گردید به کمک نرم افزار SPSSWin۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داده که بین تغییرات رفتاری توریست و کاهش پسماند و حفظ محیط زیست ارتباط معناداری وجود دارد. این بررسی نشان داده که آموزش به توریست، کاهش خسارات زیست محیطی را به همراه دارد. آنالیز نتایج حاکی از این بوده که بهبود طراحی المان‌های محیط مورد بازدید تاثیرات مثبتی بر تغییر رفتار گردشگران خواهد داشت. اهمیت تطابق شایسته، بین فعالیت گردشگران و فرهنگ بومی منطقه مورد بازدید، از دیگر نتایج حاصل شده از این بررسی محسوب می‌شود. هر چند که بین یکسان بودن امکانات در اختیار توریست با ساکنان محلی ارتباط معناداری وجود ندارد اما اعمال جریمه‌های برنامه‌ریزی شده، به کاهش تخریب‌های زیست محیطی ناشی از فعالیت گردشگران منجر می‌شود. باستناد یافته‌ها و با توجه به لزوم فراهم سازی بستری مناسب برای دستیابی به گردشگری پایدار، طراحی رفتار و کاربری اصول طراحی محیط، محصول و خدمات که از تخصص‌های طراحان صنعتی و معماران محسوب می‌شود، ضرورت خواهد داشت.

واژگان کلیدی: گردشگری پایدار، طراحی رفتاری، طراحی محیط، طراحی صنعتی

۱ - کارشناس ارشد، گروه معماری داخلی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، (نویسنده مسئول)

Mozhganspr.72@gmail.com

۲ - دانشجوی رشته طراحی صنعتی، دانشکده معماری شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت، ایران، تهران

۳ - دانشجوی رشته طراحی صنعتی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران مرکز، تهران

۴ - دانشیار گروه طراحی صنعتی، دانشگاه علم و صنعت، ایران، تهران

۵ - کارشناس ارشد، گروه طراحی صنعتی، موسسه آموزش عالی معماری و هنر پارس، تهران